

הליכות עולם שער ד' פ"ד

או איפכא במיעוט אחר מיעוט. ועוד איך נראה מרביי⁶⁸ דאיתו למעטי ובמיעוטים דאיתו לרביי. יש לומר דכשאומר מיעוט⁶⁹ הוא מרבה בזה האופן. המיעוט האחד שאומר במשל ממעט ארבעה אנשים מפעולה חוזר המיעוט השני וממעט השנים מהם אם כן הוא מרבה האחרים שיעשו הפעולה הנזכרת. וכן בריבוי אחר ריבוי הראשון משמע ריבוי כללי בא הריבוי השני לומר וזה הריבוי אינו משמע כללי אלא פרטי במה שמרבה ולא בדבר זולתו, כך נראה לי:

זהר שלח ח"ג דף קסח ע"א

חיי שרה מלאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. מלאה דליתא חשבון רב כתיב ציה שנה זעירו דשנין חד לזעיר ליה. שבע דליתא חשבון זעיר חסגי ליה ורבי ליה דכתיב שבע שנים. ת"ח דלא רבי קב"ה אלא לדלזעיר לא לזעיר אלא לדרבי. זכאה ליה מאן דלזעיר גרמיה דהאי עלמא כמה ליה רב בעלויא דההוא עלמא. בלבושיה דההוא גופא. חי רבי חי רבי כמה חדתין מלין מנו רב מתיבתא. זכאה ליה מאן דלזעיר גרמיה דהאי עלמא כמה ליה רב ועלמא דההוא עלמא והכי פתח רב מתיבתא-מאן דליתא זעיר ליה רב. ומאן דליתא רב ליה זעיר. דכתיב (נראשית כג) ויהיו

דברי ישראל לרה"ק ממודזיץ

ולא אועיר אלא לרבי ע"ש. וז"ש אין ריבוי אחר ריבוי בתורה כמעין. אלא למעט לזה שהוא מעט ושפל ונמוך בעצמו. ואין מיעוט אחר מיעוט בתורה אלא לרבות. לזה שרעתו גבוה עליו והוא רב וגדול בעיניו. שהד"ת מניחים אותו והולכין ממנו וד"ס:

א"י בפשוט כמרז"ל (אבות) מהדברים שהתורה נקנית בהם במיעוט ד"א במיעוט תענוג כו'. וכארז"ל לא כל המרבה בסחורה מחכים. וז"ל אין ריבוי אחר ריבוי בתורה אלא למעט. היינו במיעוט ד"א במיעוט תענוג כו'. ואין מיעוט אחר מיעוט בתורה. אלא לרבות כשמרבה בד"א ובתענוג כנ"ל לא כל המרבה בסחורה מחכים:

א"י עפ"י פשוט. כמרז"ל עה"כ הון מהכל ימעט וקובץ על יד ירבה. אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות מתמעט. ופי' רש"י ז"ל שם דגרים הרבה ביחד ואינו מחזיר עליו ומשבת. ואם קובץ על יד ירבה. ע"ש (מס' ע"ז י"ט) וז"ל אין ריבוי אחר ריבוי בתורה אלא למעט. היינו מי שעושה תורתו חבילות חבילות ואינו חוזר שמשכת ומתמעט כנ"ל. ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. היינו לקובץ על יד מעט מעט ומחזיר על למידו. ועי' ירבה בתורה שזוכר כל מה שלמד כמובן:

א"י עפ"י דאיתא בס' הישר לר"ת שער י"א וז"ל הבורא אחד והנבראים רבים וכל אשר ירחקו הנבראים מן הבורא ירבו. וכל אשר יקרו ימעט. כאשר הענפים רבים והעיקר אחד וכל אשר ירחקו הענפים מן העיקר ירבו וכל אשר יקרו ימעטו כו'. וע"כ הרשעים רבים כפי רחם מן הבורא ית"ש וצדיקים מעטים מפני קרבתם לעיקר וכו'. ובעבור זה צריך האדם להשתדל ולהיות מן המעטים כי כל מה שתמעט חברתם זו לאות על מעלתם וקרבתם להבורא ית"ש ושים לבך לשער זה והבן אותו עכ"ל הקדוש ע"ש. וז"ל אין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט. פי' הריבוי מורה על המעט ופחיתת מעלתם. ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. פי' המיעוט מורה על רבות וגדול מעלתם כלשונו הקדוש הנ"ל כל שתמעט חברתם זו לאות על מעלתם וד"ס:

א"י ריבוי אחר ריבוי אלא למעט. (ב"ק מ"ה). ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. (שם פ"ו) י"ל עפ"י הירוש' מוזה"ס. מאן דרב הוא זעיר ומאן דזעיר הוא רב. ע"ש (שלח קס"ח א') וז"ל אין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט. היינו מאן דרב הוא זעיר. ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. היינו מאן דזעיר הוא רב:

א"י ואמר עפ"י מרז"ל (ילקוט פ' לך ע"ו). כל המרבה כבוד שמים וממעט כבוד עצמו כו' כבודו מתרבה. וכל הממעט כבוד שמים ומרבה כבוד עצמו כבודו מתמעט. ע"ש. וז"ל אין ריבוי אחר ריבוי בכבוד עצמו. אלא למעט שכבודו מתמעט. ואין מיעוט אחר מיעוט בכבוד עצמו. אלא לרבות. שכבודו מתרבה. וד"ס:

א"י על מרבה נכסים מרבה דאגה ואין להעשיר שהכל מעט לו. וז"ל אין ריבוי אחר ריבוי בנכסים אלא למעט. יותר שמרבה בנכסים ואין להעשיר יותר מעט היא לו. ובהיפך השמח בחלקו ומסתפק במיעוט. אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. יותר שמסתפק במיעוט יותר השפע מתרבה לו:

א"י על המרבה בתורה אין ריבוי אחר ריבוי בתורה אלא למעט. יותר שמרבה בתורה. יותר חסר לו ומעט היא בעיניו וחושק ללמוד עוד. ויותר ממעט א"ע ושפל בעיניו. ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. יותר שממעט בתורה יותר מתרבה ומתנשא בעצמו ונדמה לו שכבר מלא תורה. כ"ש איסתרא בלגוני' קיש קיש קרי'. ור"ל עיין בדברינו פ' ויחי ע"פ הורעה אותי מעודי וכפ' ויקהל ע"פ ובחרושת אבן למלאות. והבן:

א"י עפ"י מרז"ל (תענית ז') למה נמשלה התורה למים. מה מים מניחים מקום גבוה והולכין למקום נמוך אף ד"ת מניחים מי שרעתו גבוה עליו והולכים אצל מי שרעתו שפלה. ע"ש. והמאמר הזה מכיוון לצאמר הוזה"ס הנ"ל (קס"ח ב'). דלא רבי קוב"ה אלא לראועיר